

Sensorveiledning emnet regnskapsorganisering og regnskapsmessig verdsettelse januar 2019.

Sensorveiledningen skal sikre en faglig forsvarlig og upartisk vurdering. Det bør derfor blant annet sikre at sensor har innsikt i hva som har vært fokus i undervisningen, og at sensor er kjent med hvilke deler av emnets innhold og undervisning som er særlig relevant for vurderingen. Ved klage på karakter har sensorveiledningen en særlig viktig funksjon: den skal bidra til at klagesensor så langt mulig har samme informasjonsgrunnlag som første sensor.

Emnekode: SFB14615

Tittel:
Regnskapsorganisering og
regnskapsmessig
verdsettelse

Semester: 3.

Læringsutbytte for emnet:

Emneplan med beskrivelse av læringsutbytte følger vedlagt (se vedlegg 2).

Fra læringsutbyttet i emnebeskrivelsen er det dette som er relevant for denne eksamen:

Kunnskap

Studenten

- har kunnskap om de grunnleggende bokføringsprinsipper i bokføringsloven og kjenner til god bokføringsskikk og de øvrige bestemmelser i regnskapsloven og bokføringsloven
- kjenner hovedprinsippene for god foretaksstyring, herunder foretakets, styrets, daglig leders og revisors rolle og ansvar overfor eier og andre interessenter
- kjenner til sammenhengen mellom etiske prinsipper, styringsfilosofi og virksomhetens samfunnsansvar
- kjenner til hvordan etiske prinsipper påvirker organisatorisk atferd
- kjenner de mest sentrale virksomhetsprosesser, bokførings- og regnskapsrutiner
- kjenner generelle kontroller og kan reflektere over organisasjonsmessige relasjoner i tilknytning til intern kontroll
- kjenner til hvordan personlige, organisatoriske og eksterne faktorer påvirker holdninger, atferd og beslutninger og praksis, og dermed også operasjonell risiko
- kan gjøre rede for metoder og usikkerhet i regnskapsestimater og foretaksverdi

Ferdigheter

Virksomhets- og regnskapsorganisering

Studenten

- kan anvende metoder for analyse og styring av risiko, d.v.s. anvendelse av COSO rammeverket, med særlig vekt på elementer i kontrollmiljøet/det interne miljø (styrets og ledelsens holdninger til risiko og risikostyring, integritet, etiske verdier, kompetanseutvikling, organisasjonsstruktur, delegering av ansvar og myndighet mv)
- kan anvende regler om rettigheter og plikter og innholdet i god regnskapsføringsskikk, herunder risikoregelverket (forskrift om risikostyring og internkontroll) og hvitvaskingsregelverket
- kan utforme tiltak for å sikre effektiv intern kontroll

Verdsettelse

Studenten

- kan fastsette avkastningskrav for beregning av regnskapsestimater og foretaksverdi

- kan anvende verdsettingsmodeller for beregning av regnskapsestimater og foretaksverdi
- kan analysere og anvende regnskapsinformasjon til verdsettingsformål
- kan gjøre vurderinger rundt forsvarlig egenkapital

Generell kompetanse

Studenten

- Rutiner og regler for gjennomføring av regnskapsføringen: formelle krav til skatt, har tilegnet seg nødvendig kunnskap om teorifundamentet, lover, forskrifter og andre sentrale regler innenfor regnskap i privat og offentlig sektor for å kunne utarbeide regnskap med utgangspunkt i regelverkene og bygger på studentens kunnskaper i finansregnskap, finansiering og investering fra studiets første del
- kan formidle sentralt fagstoff gjennom relevante uttrykksformer
- kan utveksle synspunkter og erfaringer med andre fagpersoner og bidra til å utvikle god praksis
- kan bidra til nytenkning og i innovasjonsprosesser
- kan reflektere over etiske problemstillinger innenfor faget
- kan se emnet i en større sammenheng i et samfunnsmessig perspektiv

Pensum/litteraturliste:

Emneplan med hva som er obligatorisk pensum følger vedlagt (se vedlegg 2).

Undervisning:

Framdriftsplan i emnet følger vedlagt (se vedlegg 3).

I dette temaet i undervisningen er det tradisjonell undervisning med oppgaveløsning, arbeidskrav, tester og veiledning av faglærer og hjelpestudenter.

Forventning til besvarelsene:

ECTS-karakterskala følger vedlagt (se vedlegg 4).

Til klagesensur vedlegges løsningsforslag.

Vedlegg til sensorveiledning (legges ved av administrativt ansvarlig):

1. Oppgavesett
2. Emnebeskrivelse med pensum/litteraturliste
4. Forelesningsplan og/eller timeplan for undervisningen
5. Forklaring av karakterskala, nasjonalt fagråds generelle beskrivelser/krav

Vedlegg 1 til sensorveiledning emnet regnskapsorganisering og regnskapsmessig verdsettelse januar 2019

Oppgave 1 (12,5 % - 30 minutter)

Det finnes ni ulike former for økonomisk kriminalitet. 4 av dem er:

- Misligheter
- Hvitvasking
- Bedragerier
- Korrupsjon

Spørsmål a)

Hva er korrupsjon?

Belys dette med et eksempel.

Spørsmål b)

Hvorfor er det viktig å bekjempe korrupsjon?

Spørsmål c)

Hva er smøring og kameraderi?

Spørsmål d)

Forklar kort de fire ulike typene økonomisk kriminalitet som er nevnt overfor, og gi ett eksempel innen hver av disse kategoriene.

Oppgave 2 (25 % - 60 minutter)

a) Forklar kort hva COSO-modellen handler om.

b) I de senere år har risikostyring blitt gjenstand for økt interesse og fokus, og det er blitt stadig klarere at det eksisterer et behov for et solid rammeverk for å identifisere, evaluere og håndtere risiko på en effektiv måte. I 2001 startet COSO et prosjekt og engasjerte PricewaterhouseCoopers for å utvikle et rammeverk som skulle være til bruk for ledelsen for å evaluere og forbedre den helhetlige risikostyringen i virksomheten.

Hva innebærer helhetlig risikostyring?

c) Hvilke krav stilles i lovgivningen til risikostyring og internkontroll?

d) I tillegg til COSO 1 sine målsettinger, driftsrelaterte, rapporteringsrelaterte og etterlevelselsesrelaterte, har COSO 2 i tillegg strategiske målsettinger.

Forklar kort hva disse fire målsettingene går ut på.

Oppgave 3 (12,5 % - 30 minutter)

Spørsmål a)

Forklar hvilke regnskapsposter og målsettinger som er mest relevant for virksomhetsrutinen INNkjØP.

Spørsmål b)

Hva er innkjøpsrutinens 5 grunnleggende forretningsaktiviteter?

Spørsmål c)

Hvilke krav stiller bokføringsforskriften til innkjøpsdokumentet?

Spørsmål d)

Et salgsdokument kan inneholde en feil, for eksempel feil pris eller antall. Spørsmålet er om det er tilstrekkelig å korrigere dette i et senere salgsdokument, eller om det må utstedes en kreditnota. Vis til aktuelle lovbestemmelser.

Oppgave 4 (25 % - 60 minutter)

a)

SØRVÆR AS er en handelsbedrift som driver med butikkhandel. Siste avlagte årsregnskap viste følgende balanseposter:

EIENDELER	(I hele NOK)	EGENKAPITAL OG GJELD	(I hele NOK)
Varebeholdning	4 000 000	Aksjekapital	500 000
		Annen egenkapital	1 000 000
		Sum egenkapital	1 500 000

Varebeholdningen har en netto salgsverdi på kr 6 000 000. Det finnes ikke mer-/mindreverdier knyttet til andre balanseposter enn varebeholdningen. Avkastningskravet knyttet til latent skatt er 6 %. Fremtidig skattesats: 22 %.

Beregn selskapets substansverdi så nøyaktig som mulig.

b)

SKAIDI AS er et eiendomsselskap. Siste avlagte årsregnskap viste følgende balanseposter:

EIENDELER	(I hele NOK)	EGENKAPITAL OG GJELD	(I hele NOK)
Bygninger	4 000 000	Aksjekapital	500 000
		Annen egenkapital	1 000 000
		Sum egenkapital	1 500 000

En investorgruppe har kommet med et tilbud om å kjøpe selskapet for kr 10 000 000. Det finnes ikke mer-/mindreverdier knyttet til andre balanseposter enn bygninger. Se bort fra skatt.

Hvilken salgsverdi for selskapets bygninger har kjøperne lagt til grunn?

c)

SKOGANVARRI AS er et eiendomsselskap. Siste avlagte årsregnskap viste følgende balanseposter:

EIENDELER	(I hele NOK)	EGENKAPITAL OG GJELD	(I hele NOK)
Bygninger	10 000 000	Aksjekapital	1 750 000
		Annen egenkapital	1 250 000
		Sum egenkapital	3 000 000

Det finnes ikke mer-/mindreverdi knyttet til andre balanseposter enn bygninger. Det foreligger følgende informasjon om bygningene: Salgsverdi NOK 24 000 000. Skattemessig verdi: NOK 7 000 000. Skattemessig saldoavskrivningssats: 4 %. Avkastningskrav knyttet til latent skatt er 6 %. Fremtidig skattesats: 22 %.

Beregn selskapets substansverdi så nøyaktig som mulig.

d)

Årsregnskapet for siste regnskapsår for IFJORD AS ser slik ut:

Resultatregnskap		Balanse	
Inntekter	19 000	Anleggsmidler	7 600
Driftskostnader	-14 310	Omløpsmidler	11 450
EBITDA	4 690	Bankinnskudd (tilknyttet drift)	950
Avskrivninger	-1 750	Sum eiendeler	20 000
EBIT	2 940	Egenkapital	10 400
Netto finans	500	Rentefri gjeld	9 600
Resultat før skatt	3 440	Sum egenkapital og gjeld	20 000
Skatt	-757		
Årsresultat	2 683		

I tillegg foreligger følgende opplysninger foreligger:

Årlig investeringsbehov: 1 600 000. Årlig behov økning i arbeidskapital: 250 000.

Årlig vekst: 2,5 %. Totalavkastningskrav (WACC): 7,0 %. Egenkapitalavkastningskrav: 8 %

Avkastningskrav knyttet til latent skatt: 6 %. Fremtidig skattesats: 22 %.

Foreta en verdsettelse av selskapet basert på en så grundig analyse som mulig.

e)

Årsregnskapet for siste regnskapsår for KARAKEINO AS ser slik ut:

Resultatregnskap		Balanse	
Inntekter	8 889 295	Anleggsmidler	3 675 000
Driftskostnader	-3 037 500	Omløpsmidler	5 150 000
EBITDA	5 851 795	Finansielle plasseringer (Utenfor driften)	800 000
Avskrivninger	-805 000	Sum eiendeler	9 625 000
EBIT = Driftsresultat	5 046 795	Egenkapital	5 000 000
Netto finans	-175 000	Rentefri gjeld	1 300 000
Resultat før skatt	4 871 795	Rentebærende gjeld	3 325 000
Skatt	-1 071 795	Sum egenkapital og gjeld	9 625 000
Årsresultat	3 800 000		

Beregn selskapets egenkapitalverdi dersom:

- e1) EV / EBITDA fastsettes til 8,22
- e2) P/E fastsettes til 12.
- e3) Hvilket egenkapitalavkastningskrav etter skatt tilsvarer en P/E på 12 dersom vi forutsetter en vekst på 1,5 %.

Oppgave 5 (25 % - 60 minutter)

- a) Hva menes med de to begrepene *nominell verdi* og *realverdi*?
Redegjør kort for hvordan realverdi måles (beregnes).

Bygg AS og Teknologi AS er to handelsbedrifter. Den første selger byggevarer og den andre teknologivarer. Begge selskapene rapporterer strengt forsiktig i finansregnskapet. Fra årsrapportene framgår det at de to selskapene har en felles målsetning, og begge skriver dette i styrets beretning for år 20: *Neste år skal vi skaffe aksjonærene en realavkastning på minst 5 %.*

I tabellen under får du noen opplysninger fra de to bedriftenes finansregnskaper og fra Statistisk sentralbyrå (SSB).

	År 19	År 20	År 21	År 22
<i>Fra finansregnskapene (*)</i>				
<u>Bygg AS</u>				
Salgsinntekt		90 000	94 500	102 060
Årsresultat		1 500	1 938	2 000
Egenkapital 31.12		12 500	13 438	14 238
Avsatt utbyttegjeld 31.12		1 000	1 100	1 200
<u>Teknologi AS</u>				
Salgsinntekt		150 000	148 500	147 015
Årsresultat		800	840	875
Egenkapital 31.12		21 000	21 840	22 715
Avsatt utbyttegjeld 31.12		0	0	0
<i>Prisindekser fra SSB</i>				
Konsumprisindeks 31.12	116,50	120,00	123,60	127,31
Byggevarerindeks 31.12	218,18	240,00	264,00	290,40
Teknologivarerindeks 31.12	153,06	150,00	147,00	144,06

(*) Beløpene er i hele tusen kroner.

Begge selskapene leier driftslokalene, og investert total kapital består hovedsakelig av varelager og kundefordringer. Du kan forutsette at resultatet i finansregnskapet tilsvarer et korrekt verdijustert nominelt resultat. Generalforsamlingen i Bygg AS godkjenner styrets utbytteforslag hvert år, og utbetalingsdatoen er 1. juli.

- b) Bruk egenkapitaljusteringsmetoden med bransjespesifikk prisstigning, og beregn det reelle resultatet i år 21 for begge selskapene. Vurder, i lys av den metoden du har brukt, om de to selskapene har nådd målsetningen for realavkastning i år 21.

Er det andre metoder som kan være aktuell å bruke for å måle realavkastningen? Forklar kort. Det er ikke nødvendig å gjøre flere tallberegninger.

Fra årsrapportene framgår det at de to selskapene også har en annen felles målsetning. Begge har klare vekstambisjoner og skriver dette i årsberetningen for år 20: *De neste årene skal vi styrke vår posisjon i markedet ved å øke salgsvolumet.*

- c) Gjør beregninger, og vurder om de to selskapene har nådd vekstmålsetningen i år 21 og år 22. For å forenkle regnearbeidet kan du gjerne forutsette at hele salget skjer i slutten av hvert år.

SFB14615 Regnskapsorganisering og regnskapsmessig verdsettelse (Vår 2018)

Innholdsfortegnelse

- [Emnet er tilknyttet følgende studieprogram](#)
- [Forkunnskapskrav utover opptakskrav](#)
- [Undervisningssemester](#)
- [Studentens læringsutbytte etter bestått emne](#)
- [Innhold](#)
- [Undervisnings- og læringsformer](#)
- [Arbeidsomfang](#)
- [Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen](#)
- [Eksamen](#)
- [Evaluering av emnet](#)
- [Litteratur](#)

Emnet er tilknyttet følgende studieprogram

Obligatorisk emne i bachelorstudiet i regnskap og revisjon

Valgfritt emne i bachelorstudiet i økonomi og administrasjon, profilering Økonomisk analyse

Valgfritt emne i bachelorstudiet i økonomi og administrasjon, profilering Regnskapsfører

Valgfritt videreføringsemne for andre studenter ved bachelorstudiet i økonomi og administrasjon.

Forkunnskapskrav utover opptakskrav

Bygger på emnet Finansregnskap (10 studiepoeng) og emnet Videregående regnskap med teori (10 studiepoeng) eller tilsvarende.

Undervisningssemester

- Bachelorstudiet i regnskap og revisjon: 4. semester (vår)
- Bachelorstudiet i økonomi og administrasjon, profilering Regnskapsfører: 4. semester (vår)
- Bachelorstudiet i økonomi og administrasjon, profilering Økonomisk analyse: 6. semester (vår)
- Bachelorstudiet i økonomi og administrasjon, øvrige profileringer: 4. eller 6. semester (vår).

Studentens læringsutbytte etter bestått emne

Kunnskap

Studenten

- har kunnskap om de grunnleggende bokføringsprinsipper i bokføringsloven og kjenner til god bokførings-skikk og de øvrige bestemmelser i regnskapsloven og bokføringsloven
- har kunnskap om regelverket for regnskapsførere og god regnskapsførerskikk, herunder regnskapsførers rolle
- har kunnskap om internasjonal regnskapsutvikling, reguleringsorganer m.v.
- kjenner hovedprinsippene for god foretaksstyring, herunder foretakets, styrets, daglig leders og revisors rolle og ansvar overfor eier og andre interessenter
- kjenner til sammenhengen mellom etiske prinsipper, styringsfilosofi og virksomhetens samfunnsansvar
- kjenner til hvordan etiske prinsipper påvirker organisatorisk atferd
- kjenner til formålet, oppgavene og oppbyggingen av regnskapssystemer
- kjenner de mest sentrale virksomhetsprosesser, bokførings- og regnskapsrutiner
- kjenner generelle kontroller og kan reflektere over organisasjonsmessige relasjoner i tilknytning til intern kontroll
- kjenner til hensyn bak outsourcing av regnskapsføring, rammer for ekstern regnskapsføring og god regnskapsføringsskikk samt god bokføringsskikk
- kjenner til forskjeller mellom sunn og usunn organisasjonskultur
- kjenner til hvordan personlige, organisatoriske og eksterne faktorer påvirker holdninger, atferd og beslutninger og praksis, og dermed også operasjonell risiko
- kjenner til hvordan etiske retningslinjer kan utarbeides og anvendes
- kjenner krav til sikkerhet og kontroller i IKT-systemer
- kan gjøre rede for metoder og usikkerhet i regnskapsestimater og foretaksverdi

Ferdigheter

Virksomhets- og regnskapsorganisering

Studenten

- kan identifisere, vurdere og forstå risiko i et styringsperspektiv, spesielt operasjonell risiko
- kan anvende metoder for analyse og styring av risiko, d.v.s. anvendelse av COSO rammeverket, med særlig vekt på elementer i kontrollmiljøet/det interne miljø (styrets og ledelsens holdninger til risiko og risikostyring, integritet, etiske verdier, kompetanseutvikling, organisasjonsstruktur, delegering av ansvar og myndighet mv)
- kan anvende regler om rettigheter og plikter og innholdet i god regnskapsføringsskikk, herunder risikoregelverket (forskrift om risikostyring og internkontroll) og hvitvaskingsregelverket
- kan utforme tiltak for å sikre effektiv intern kontroll

Verdsettelse

Studenten

- kan fastsette avkastningskrav for beregning av regnskapsestimater og foretaksverdi
- kan anvende verdsettelsesmodeller for beregning av regnskapsestimater og foretaksverdi
- kan analysere og anvende regnskapsinformasjon til verdsettelsesformål
- kan gjøre vurderinger rundt forsvarlig egenkapital

Generell kompetanse

Studenten

- har tilegnet seg nødvendig kunnskap om teorifundamentet, lover, forskrifter og andre sentrale regler innenfor regnskap i privat og offentlig sektor for å kunne utarbeide regnskap med utgangspunkt i regelverkene og bygger på studentens kunnskaper i finansregnskap, finansiering og investering fra studiets første del
- kan formidle sentralt fagstoff gjennom relevante uttrykksformer
- kan utveksle synspunkter og erfaringer med andre fagpersoner og bidra til å utvikle god praksis
- kan bidra til nytenkning og i innovasjonsprosesser
- kan reflektere over etiske problemstillinger innenfor faget
- kan se emnet i en større sammenheng i et samfunnsmessig perspektiv

Innhold

- Rutiner og regler for gjennomføring av regnskapsføringen: formelle krav til skatt, merverdiavgift, regnskap, praktisk gjennomføring av innberetning av lønn, arbeidsgiveravgift, skattetrekk, merverdiavgift, intern kontrollsystem for sikring av riktig datarapportering, kontrollmiljø - organisasjonens vilje og evne til å sikre korrekt rapportering
- Verdsettingsmodeller og -metoder for beregning av regnskapsestimer og foretaksverdi
- Fastsetting av avkastningskrav for beregning av regnskapsestimer og foretaksverdi.

Undervisnings- og læringsformer

Forelesninger og selvorganisert gruppearbeid med øvingsoppgaver og innleveringsoppgaver.

Arbeidsomfang

Det forventes at studenten bruker om lag 280 timer på dette emnet.

Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen

Én innleveringsoppgave i gruppe.

Oppgaven må være godkjent før studenten kan fremstille seg til eksamen.

Eksamen

Skriftlig individuell firetimers eksamen.

Tillatt hjelpemiddel: godkjent kalkulator og lovsamling til eksamen (se litteraturlisten).

Karakterskala: A - F.

Oppdatert oversikt over tillatte hjelpemidler vil være tilgjengelig i Studentweb før eksamen.

Evaluering av emnet

Tilbakemelding fra studentene våre er avgjørende for at vi skal kunne tilby best mulige emner og studieprogrammer. Dette emnet evalueres fortløpende i dialog med faglærer og gjennom skriftlig emneevaluering. Resultatene behandles av studieleder i dialog med studenttillitsvalgte og faglærere. Lokalt utvalg for utdanningskvalitet (LUKU) følger opp studentevalueringene ved avdelingen.

Litteratur

Litteraturen er sist oppdatert 06.12.2017.

Bokføringsloven, DnR forlaget, siste utgave

Kristoffersen, Trond (2014 eller nyere utgave). Virksomhetsstyring og regnskapsorganisering, Bergen: Fagbokforlaget.

Sættem, Oddbjørn. Finansregnskap og verdsetting (måling, rapportering og analyse), siste utgave, Los Forlag.

Artikkel: Mamelund, Erik (2009): Revisjon av usikre estimater og virkelig verdi, Praktisk Økonomi & Finans, 25 (4). <http://www.idunn.no/pof/2009/04/art06>

Revisors håndbok, Fagbokforlaget, siste utgave.

"Ulike verdsettelsesmodeller", Eddie Rekdal (hefte som publiseres på læringsplattformen).

Alt materiale som publiseres på høgskolens læringsplattform og/eller deles ut i forelesninger er også pensum.

Vedlegg 3 til sensorveiledning emnet regnskapsorganisering og regnskapsmessig verdsettelse januar 2019

Obligatorisk litteratur:

Bokføringsloven, Fagbokforlaget, siste utgave

Kristoffersen, Trond (2014 eller nyere utgave). Virksomhetsstyring og regnskapsorganisering, Bergen: Fagbokforlaget.

Oddbjørn Sættem. Finansregnskap og verdsettning (måling, rapportering og analyse), siste utgave, Los Forlag.

Diverse notater av Eddie Rekdal (legges ut i fronter)

Revisors håndbok, Fagbokforlaget, siste utgave.

Alt materiale som publiseres på Fronter og/eller deles ut i forelesninger er også pensum.

NB! For å kunne avlegge eksamen må man ha besvart 1 case (innleveringsoppgaver). Disse besvares i grupper. Innlevering av casen er senest 26. mars kl. 1200 i resepsjonen.

Undervisningen vil foregå på mandager i auditorium 4 fra 12.15 – 16.00. Første forelesning er mandag den 15. januar.

Faglærer er å treffe på telefon:

91 11 71 18 (mobil)

eller på mailadresse asbjorn.o.pedersen@hiof.no

Se mer informasjon om emnet på høgskolens hjemmeside

<https://www.hiof.no/studieinformasjon/studieplaner/?&displayitem=9074&module=studieinfo&type=emne&y=20191>

Forelesnings- dag	Dagens tema	Læringsmål	Temaer i lærebok og oppgaver
Mandag 15. januar	Prosesser og aktiviteter som inngår i virksomhetens regnskaps- og økonomifunksjon intern kontroll, korrupsjon, kriminalitet mv., styrets oppgaver, krav til regnskapsfører	<ul style="list-style-type: none"> • Kunne redegjøre for behov, formål og ansvar ved intern kontroll • Kjenne til komponentene i den interne kontrollen • Kjenne til hvilke kvalitetskrav det stilles til regnskapet • Kjennskap til hva som er god IT-skikk • Kjenne til hvilke bestemmelser som gjelder når man skal bruke ekstern regnskapsfører • Kunne redegjøre for regnskapsrutiner • Ha forståelse for hva som skjer i forbindelse med årsavslutningen • Kunne redegjøre for behov, formål og ansvar ved intern kontroll • Kjenne til komponentene i den interne kontrollen • Kjenne til hvilke kvalitetskrav det stilles til regnskapet • Kjennskap til hva som er god IT-skikk • Kjenne til hvilke bestemmelser som gjelder når man skal bruke ekstern regnskapsfører • Kunne redegjøre for regnskapsrutiner • Ha forståelse for hva som skjer i forbindelse med årsavslutningen • Kunne redegjøre for behov, formål og ansvar ved intern kontroll • Kjenne til komponentene i den interne kontrollen • Kjenne til hvilke kvalitetskrav det stilles til regnskapet • Kjennskap til hva som er god IT-skikk 	Lærebok kapittel 1, 2, 3, 4, 5, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 26 og 27 Oppgaver som skal løses gis i forelesningene

		<ul style="list-style-type: none"> • Kjenne til hvilke bestemmelser som gjelder når man skal bruke ekstern regnskapsfører • Kunne redegjøre for regnskapsrutiner • Ha forståelse for hva som skjer i forbindelse med årsavslutningen • Kunne redegjøre for korrupsjon, hvitvasking, økonomisk kriminalitet mv. • Kunne redegjøre for styrets oppgaver • Kunne redegjøre for ekstern regnskapsførers oppgaver 	
<p>Mandag 12. februar</p> <p>Mandag 26. februar</p> <p>Mandag 19. februar - FRI</p> <p>Mandag 5. mars</p>	<p>Gjennomgang av bokføringsloven samt forskrift + regler rundt regnskapsføring</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Kjenne til lovens formål, omfang og oppbygging • Hvem som er regnskapspliktige • Hva som kreves av spesifikasjoner av pliktig regnskapstrapperføring • Hvilke krav det stilles til dokumentasjon av regnskapssystemet • Hvilke krav det stilles til bokføringen • Hvilke krav det stilles til dokumentasjon av bokførte opplysninger • Hvilke krav det stilles til dokumentasjon av balansen • Hvilke krav det stilles til oppbevaring av regnskapsdokumentasjon • Hvilke tilleggsbestemmelser det gjelder for enkelte næringer og bransjer • Kunne redegjøre for hvilke krav som settes til å føre regnskap • Kunne redegjøre for revisors oppgaver med og plikter til å vurdere misligheter ved revisjon av regnskaper • Kunne redegjøre for forståelse av foretaket og dets omgivelser og vurdering av risikoene for vesentlig feilinformasjon • Kunne redegjøre for revisjonsbevis 	<p>Lærebok kapittel 6, 7, 8, 9 og 10</p> <p>+ bokføringsstandarder</p> <p>Oppgaver som skal løses gis i forelesningene</p>

--

Gjennomgang av innkjøpsrutinen

<ul style="list-style-type: none">
• Ha grunnleggende kunnskap om hvordan en komplett innkjøpsrutine skal være
• Hvilke kontroller som kan foretas

Lærebok kapittel 21 og 24 Oppgaver som skal løses gis i forelesning
--

Mandag 19. mars	Gjennomgang av salgsrutinen	<ul style="list-style-type: none"> • Ha grunnleggende kunnskap om hvordan en komplett salgsrutine skal være • Hvilke kontroller som kan foretas 	Lærebok kapittel 23 Oppgaver som skal løses gis i forelesningen
Mandag 26.	FRI		
Mandag 9. april	Gjennomgang av lønnsrutinen	<ul style="list-style-type: none"> • Ha grunnleggende kunnskap om hvordan en komplett lønnsrutine skal være • Hvilke kontroller som kan foretas 	
Mandag 16. april	Analyse ved Oddbjørn Sættem		
Tirsdag 17. april	Analyse ved Oddbjørn Sættem		
Mandag 23. april	Verdsettelse ved Eddie Rekdahl		
Kl. 0900 – 1600			
Tirsdag 24. april	Verdsettelse ved Eddie Rekdahl		

KI. 0900 - 1600

Vedlegg 4 til sensorveiledning emnet regnskapsorganisering og regnskapsmessig verdsettelse januar 2019

1) ECTS-karakterskala:

F – stryk. Svarer ikke på oppgaven; ingen bedriftsbeskrivelse, problemstilling, løsninger eller refleksjon; eller kan masse, men om et helt annet fag; svært ufullstendig. Mangler attest eller referanseliste. Kommer ikke til muntlig.

E - akseptabelt. Svært generelle betraktninger, store mangler, som: overfladisk bruk av teori rotete bedriftsbeskrivelse, ulogisk problemstilling, overlappende løsningsforslag, ingen drøfting mellom løsninger, foretar ikke noe begrunnet valg; i del C ingen refleksjon, mer en fortelling om "så gjorde vi så...."; de ulike delene av oppgaven henger ikke sammen. (Prestructural: The student has not understood the point). Har med sluttattest. Dårlig referanseskikk.

D - nokså godt. Generelle betraktninger; ubalansert og gjennomgående svak, men glimter til i noen deler av oppgaven slik at ikke alle delene preges av følgende: overfladisk bruk av teori, rotete bedriftsbeskrivelse, ulogisk problemstilling, overlappende løsningsforslag, ingen drøfting mellom løsninger, foretar ikke noe begrunnet valg; i del C ingen egentlig refleksjon, mer en fortelling om "så gjorde vi så..."; de ulike delene av oppgaven henger ikke sammen (Unistructural: One or a few aspects of the task are picked up and used (understanding as nominal). Har med sluttattest. Dårlig referanseskikk.

C- godt. Godt gjennomført, men med noen svakheter; kan gjengi relevant teori og i noen grad bruke den til en informert drøfting; konsis bedriftsbeskrivelse med informasjon som er relevant for oppgaven; avgrenset og tydelig problemstilling, løsningsforslag og valg, noe ujevn i argumentasjon og drøfting; stort sett sammenheng mellom de tre delene; i del C i det minste enkelte gode innsikter om egen læring. (Multistructural: Several aspects of the tasks are learned, but are treated separately). Har med sluttattest. Stort sett gode referanseskikk.

B - meget godt. Stor bredde, dybde, og relevans av teori og evner å bruke den, ikke bare gjengi/parafasere; konsis bedriftsbeskrivelse med informasjon som er relevant for oppgaven; klar, interessant og bedriftskritisk problemstilling, løsningsforslag og valg; logisk og uttømmende drøfting; integrasjon mellom de tre delene; i del C gjennomgående refleksjon om egen læring, av hva og på hvilke måter. (Relation: The components are integrated into a composed whole, with each part contributing to the overall meaning, (understanding as appreciating relationships). Har med sluttattest. Feilfri referanseskikk.

A – fremragende. Stor bredde, dybde, og relevans av teori og selvstendighet og original bruk av den i drøftingen; konsis bedriftsbeskrivelse med informasjon som er relevant for oppgaven; klar, interessant og bedriftskritisk problemstilling, løsningsforslag og valg; logisk, uttømmende og velfundert argumentasjon og drøfting; integrasjon mellom de tre delene; i del C gjennomgående refleksjon om egen læring, av hva og på hvilke måter. (Extended abstract: The integrated whole at the relational level is reconceptualized at a higher level of abstraction, which allows generalization to a new topic or area or turned reflexively on oneself, (understanding as far transfer or metacognition). Har med sluttattest. Feilfri referanseskikk.

(Kriterier på engelsk fra Biggs, J. 1996. Enhancing teaching through constructive alignment. Higher education 32: 347-364).